

3 - 6 YAŞ AİLE EĞİTİM PROGRAMI OTURUM GÖRSELİ

- 1. TANIŞMA VE PROGRAM TANITIMI**
- 2. ÇOCUK GELİŞİMİNDE AİLENİN ROLÜ**
- 3. ÇOCUKLA İLETİŞİM I**
- 4. ÇOCUKLA İLETİŞİM II**
- 5. OLUMLU DAVRANIŞ GELİŞTİRME**
- 6. OLUMSUZ DAVRANIŞLARI AZALTMA**
- 7. SOSYAL DUYGUSAL GELİŞİM**
- 8. BİLİŞSEL GELİŞİM VE DİL GELİŞİMİ**
- 9. MOTOR GELİŞİM VE CİNSEL GELİŞİM**
- 10. ÖZBAKIM BECERİLERİ**
- 11. ÇOCUK SAĞLIĞI VE BESLENME**
- 12. OKUL VE ÇOCUK**
- 13. ÇOCUK HAKLARI - ÇOCUK İHMAL VE İSTİSMARI**
- 14. ÖZEL GERİKSİNİMLİ BİREYLERE DUYARLILIK GELİŞTİRME**

GRUP KURALLARI

- ⦿ **Programa sürekli katılım,**
- ⦿ **Zamanında başlayıp zamanında bitirme,**
- ⦿ **Cep telefonlarını toplantı boyunca kapalı tutma,**
- ⦿ **Yaşadıklarınızı ve deneyimlerinizi paylaşma,**
- ⦿ **Not tutma ihtiyacının olmaması,**
- ⦿ **zel hayatların gizliliğine zen gösterme,**
- ⦿ **Kişisel değerlere ve düşüncelere saygı gösterme.**

- **Gelişim sürekli dir. Gelişim doğum öncesinden başlar ve hayat boyu sürer.**

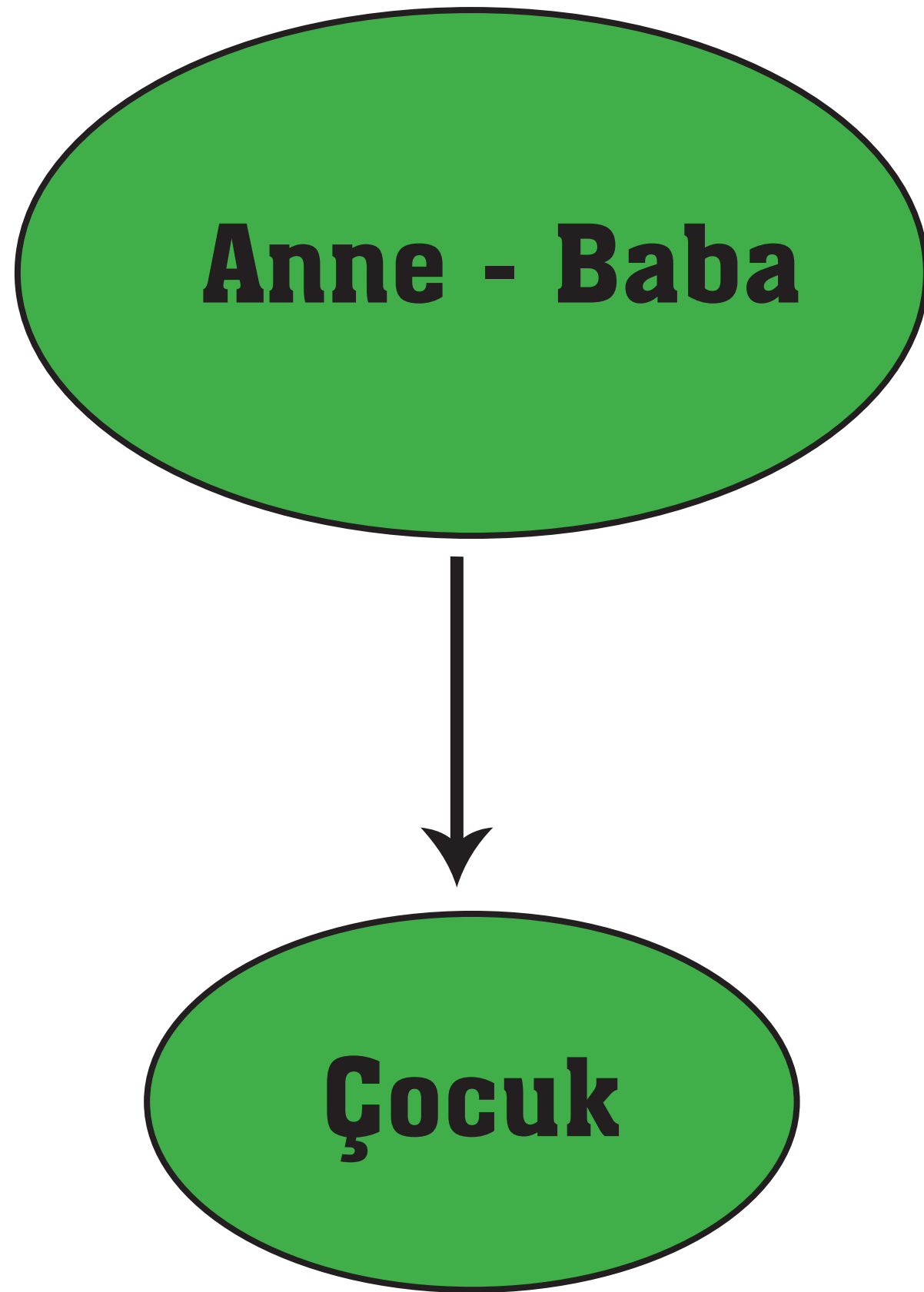

- **Gelişim, tek bir alanda değil dört alanda eş zamanlı olarak ilerlemeye başlar ve gelişim alanları birbirlerini etkiler.**

- **Çocuklar aynı yönde gelişseler de birbirlerinden farklılıklar gösterirler.**

- **Çocuklar çevreleriyle girdiği etkileşim sonucunda gelişir.**

OTORİTER / BASKICI TUTUM

Otoriter / Baskıcı Tutumlu Ailede;

- Kararlar yetişkinler tarafından alınır.
- Çocuğun üzerinde güç kullanılır.
- Çocuğun isteklerine önem verilmez.
- Sevgi gösterilmez.

Otoriter / Baskıcı Tutumla Yetişen Çocuk;

- İçine kapanık,
- Saldırgan,
- Özgüveni düşük,
- Yeniliklere kapalı,
- Antisosyal,
- Yalana meyilli olabilir.

AŞIRI İZİN VERİCİ / TAVİZKAR TUTUM

Anne - Baba

Çocuk

Aşırı İzin Verici/Tavizkar Tutumlu Ailede;

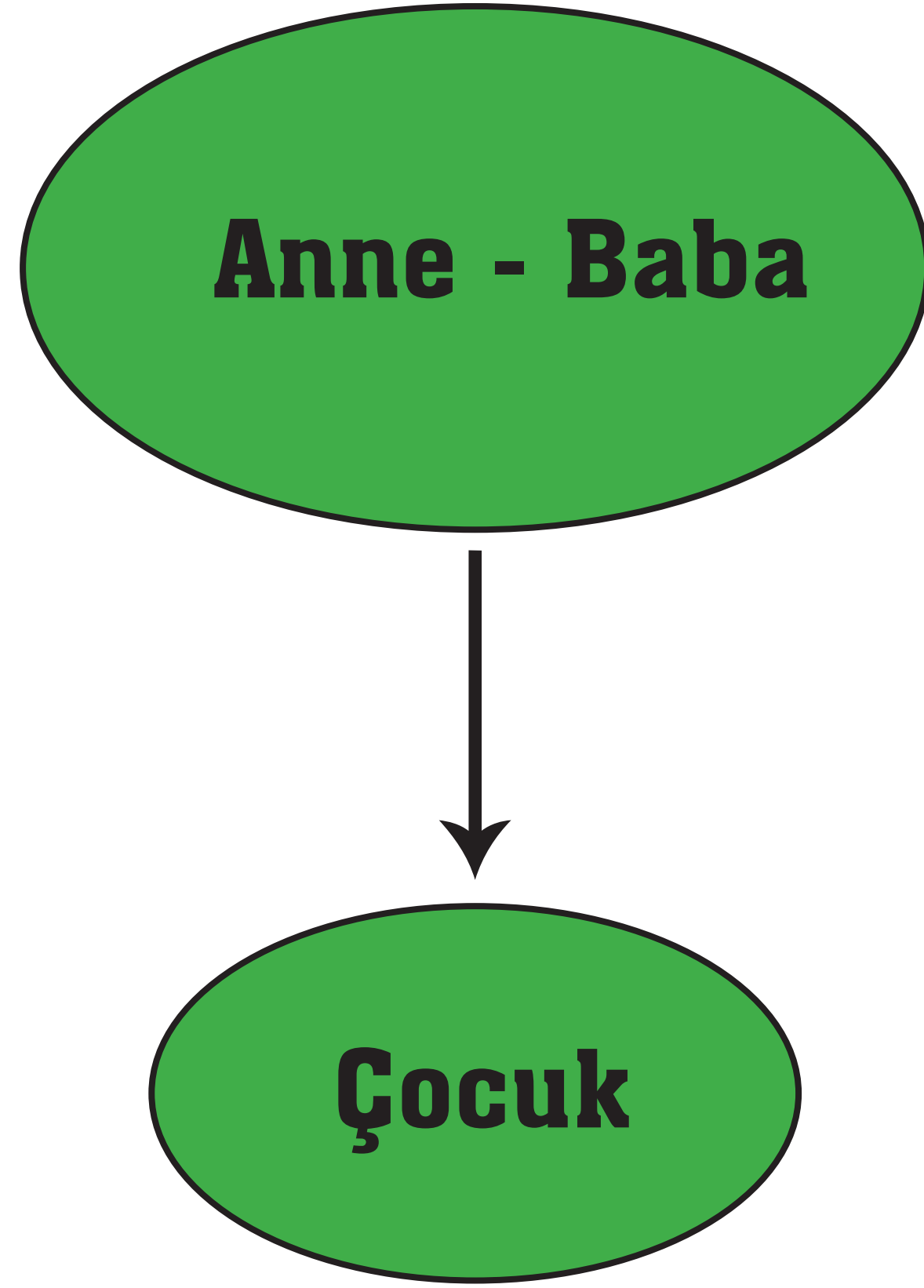
- Net sınırlar, kurallar yoktur.
- Çocuk anne babaya güç uygular.
- Çocuk üzerinde yaptırımlar yoktur.
- Anne baba davranışları da tutarsızdır.
- Çocukla fazla iletişim yoktur.

Aşırı İzin Verici / Tavizkar Tutumla Yetişen Çocuk;

- Bencil,
- Suçlayıcı,
- Kendini beğenen,
- İlgı bağımlısı,
- Tutarsız,
- Sorumluluk almayan,
- Kurallara uymada zorlanan bir birey olabilir.

AŞIRI KORUYUCU TUTUM

Aşırı Koruyucu Tutumlu Ailede;

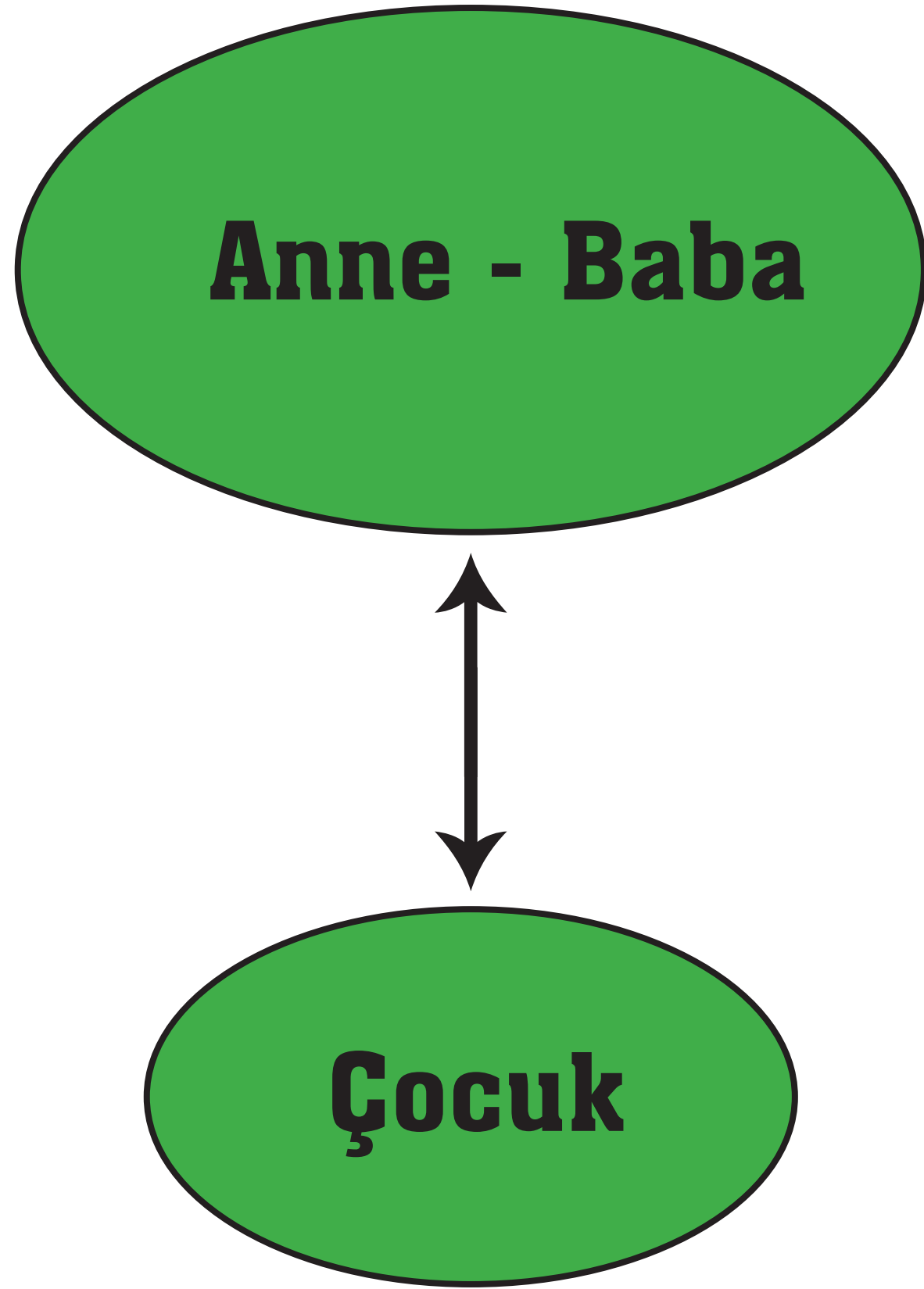
- Gereklİ bilgi beceriler öğretilmez.
- Gereklİ izin ve destek verilmez.
- Fırsat verilmez.
- Ortam yaratılmaz.
- Teşvik edilmez.

Aşırı Koruyucu Tutumla Yetişen Çocuk;

- Bağımlı,
- Özgüvensiz,
- Sorumsuz,
- Kendini ifade edemeyen bir birey olabilir.

DEMOKRATİK TUTUM

- ### Demokratik Tutumlu Ailede;
- Kurallar vardır.
 - Kurallar birlikte konulur.
 - Kararlar ve kurallar açıklanır.
 - Güç kullanılmaz.
 - Çocuğun fikirleri önemlidir.
 - Kararlı ve tutarlı yaklaşım sergilenir.
 - İletişim kurulur.

Demokratik Tutumla Yetişen Çocuk;

- Bağımsız,
- Duyarlı,
- Özgüvenli,
- Sorumlu,
- Başarılı,
- Sosyal becerileri yüksek bireyler olabilir.

Suçlama!

Teselli etme!

Öğüt verme!

Eleştirme!

Sorgulama!

Küçük görme!

Ad takma!

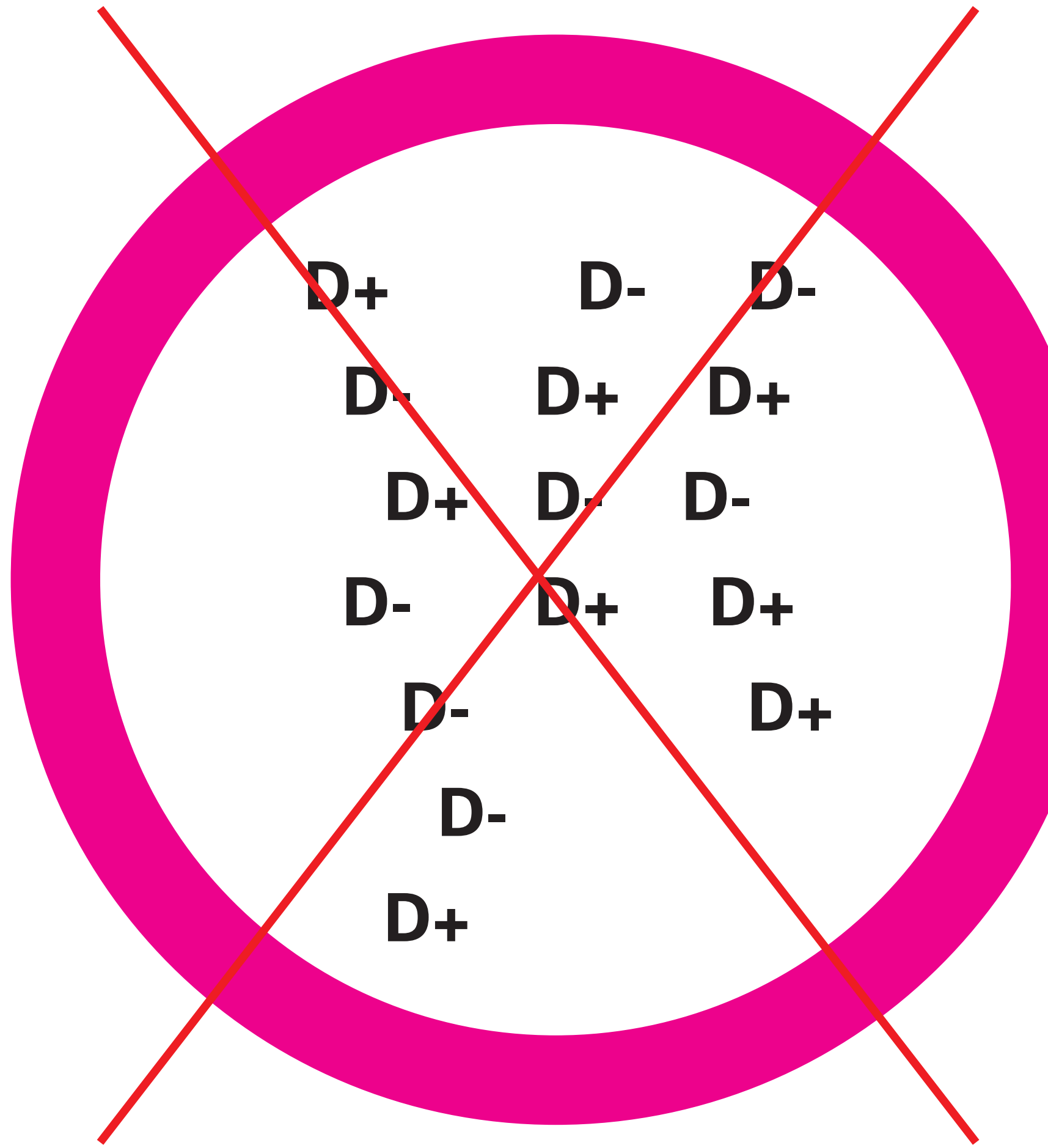
Aşağılama!

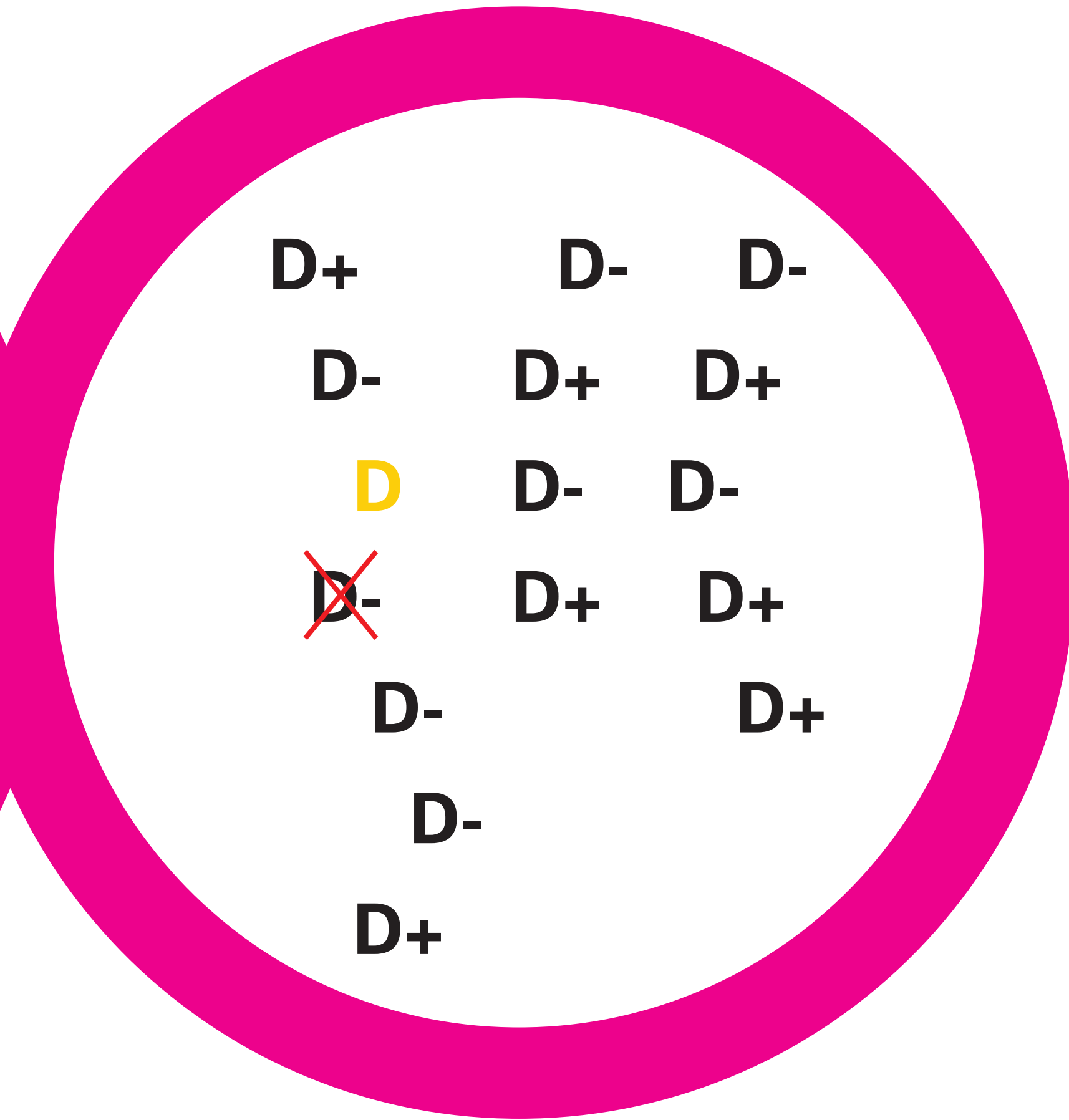
ETKİN DİNLEMEK

- **Bedenen dinler duruma geçmek.**
- **Aynı hizaya gelerek dinlemek.**
- **Göz teması kurmak.**
- **Dinlerken başka işlerle uğraşmamak.**
- **Karşıdaki kişinin sözünü kesmemek.**
- **Dinlerken baş işaretiyle takip ettiğinizi göstermek.**
- **Olumlu yüz ifadesi kullanmak (tavır, bakış, ses tonu, konuşma hızı).**

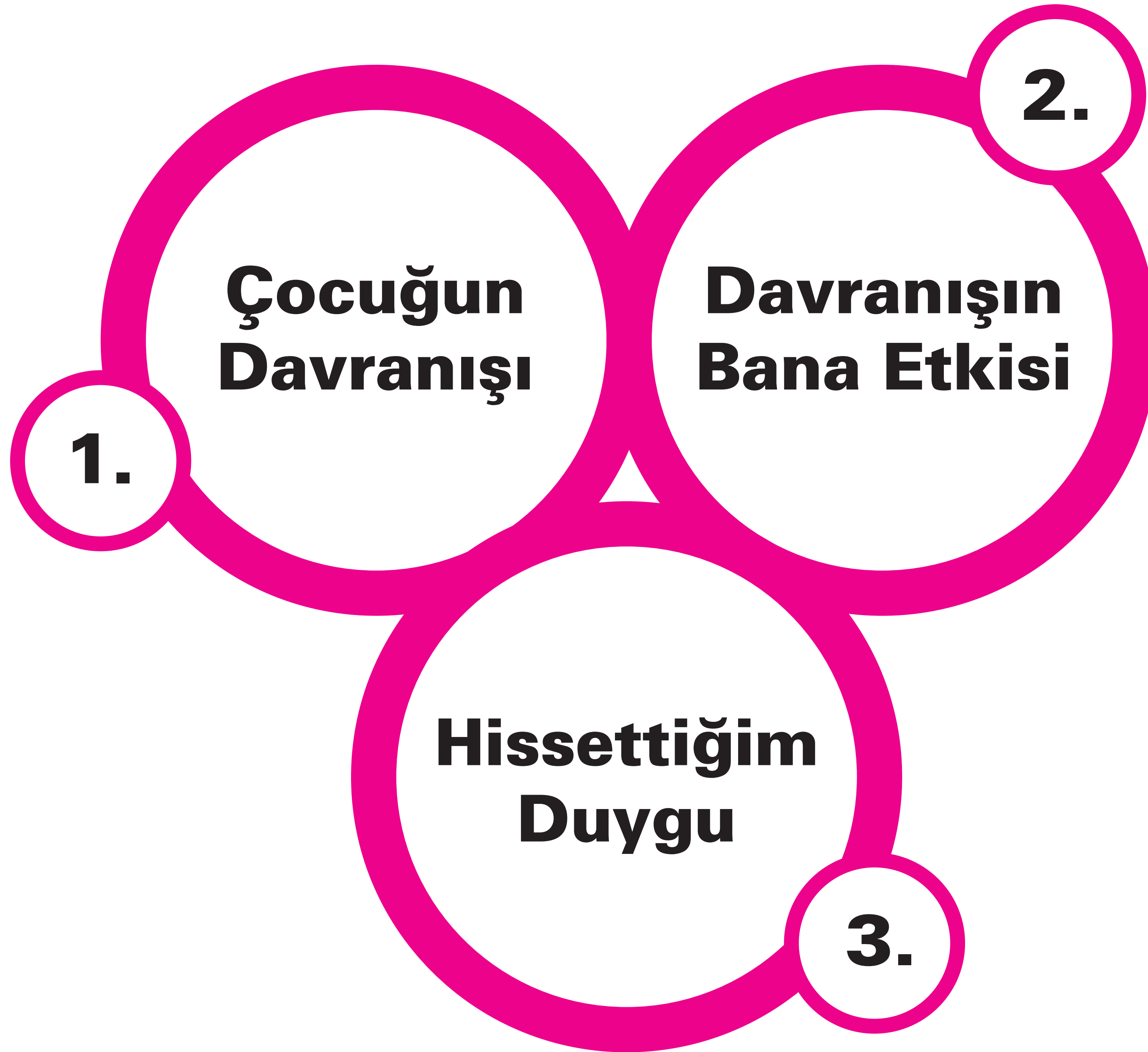

Ne saygısız çocuksun!

**Misafirlere hoşgeldin dememene
üzüldüm. Çünkü onlara karşı
mahçup oldum.**

Kendini İfade Etmek = Çocuğun Davranışı + Davranışın Bana Etkisi + Hissettiğim Duygu

Çocukta Olumlu Davranış Geliştirmek İçin;

- ◉ Önleyici Açıklama Yapmak
- ◉ Ortam Hazırlamak
- ◉ Kural Koymak ve Sınırları Belirlemek
- ◉ Tutarlı Olmak
- ◉ Örnek Olmak
- ◉ Takdir Etmek

Kuralların Uygulanmasında Dikkat Edilmesi Gerekenler

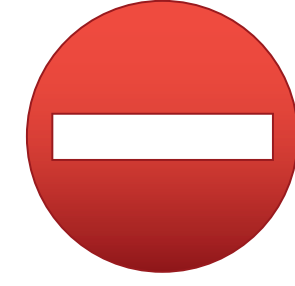
- Kuralları tutarlı bir şekilde uygulayın.
- Çocuğunuza kuralların nedenlerini anlatın.
- Çok fazla kural ile çocuğunuzu sıkmayın.
- Kuralları uygularken tutarlı olun.
- Çocuğunuzun yaşına uygun kurallar belirleyin.
- Kurallara ilişkin beklentilerinizi açık bir şekilde dile getirin.
- Siz de evdeki kurallara uyarak çocuğunuza örnek olun.
- Çocuğunuzla güç savaşına girmeyin.
- Çocuğunuz kurala uygun bir davranışta bulunduğunda hemen takdir edin.

OLUMLU VE YARARLI YÖNTEMLER

- Davranışın Nedenini Düşünmek
- Göz ardı ve Teşvik
- Seçenek Sunmak
- Davranışın Sonucunu Açıklayarak Zararını Göstermek
- Davranışın Sonucunu Kendinin Yaşaması
- Farklı Çözüm Yolları Düşündürmek
- Davranışının Sonucunu Yaşatmak

OLUMSUZ VE YARARSIZ YÖNTEMLER

- Sözlü ve Duygusal Cezalar Vermek
- Fiziksel Ceza Vermek

Sosyal duygusal gelişim; çocuğun kendini tanıması, çevresindeki tüm kişilerle güvenli olumlu ilişkiler kurması, toplumdaki ahlak, sosyal kuralları öğrenmesi ve onlara uygun davranması şeklinde tanımlanır.

Sosyal duygusal gelişimin temelleri bebeklikte çocuğun çevresindeki en yakın kişilerle kurduğu güvene dayalı duygusal bağla atılır.

Sosyal duygusal gelişimin sağlıklı olması, aynı zamanda çocuğun "benlik" gelişiminin sağlıklı olması anlamına gelir.

**BENLİK
GELİŞİMİ**

**İLİŞKİ
İHTİYACI**

**Ebeveynleriyle, çevresiyle,
akranlarıyla ilişki ihtiyacının
karşılanması**

**ÖZERKLİK
İHTİYACI**

**Ayrı bir birey olarak
kabul edilme
ihtiyacının
karşılanması**

**ÇOCUĞUN
KENDİNİ
TANIMASINI
DESTEKLEYİN**

**DUYGULARINI
UYGUN ŞEKİLDE
GÖSTERMESİNE
FIRSAT VERİN**

**SOSYAL DUYGUSAL
GELİŞİMİ
DESTEKLEYİN**

**DUYGULARINA
UYGUN TEPKİLER
VERİN**

**BAŞKALARINI
ANLAYABİLMESİ
İÇİN ORTAM
HAZIRLAYIN**

Çocuğun öncelikle ayağının ayakkabıya girmediğini görmesi gerekir.

ALGILAMA

Bağcıklarını gevşettiğinde genişleyebileceğini hatırlar.

HATIRLAMA

“Küçük, büyük, yeni” gibi kavramları bilmesi gerekir.

**KAVRAM
KULLANMA**

Düşündüklerini söyleyebilmesi gerekir.

KONUŞMA

“Bağcıklarını gevşetelim” gibi soruna çözüm önerisi getirmesi gerekir.

**SORUN
ÇÖZME**

Çocuğun Bilişsel ve Dil Becerilerini Desteklemek İçin;

- **Çocuklara farklı ortamlar sunun.**
- **Çocukların dikkatlerini nesnelere özelliklerine çekin.**
- **Yakın geçmişte olmuş bir olay hakkında sorular sorarak çocuğun olayı hatırlamasına yardımcı olun.**
- **Çocuğa bazı yaşadıklarını hatırlatarak onunla sohbet edin.**
- **Çocukların sordukları sorulara mutlaka açıklayıcı, doyurucu cevaplar verin.**
- **Farklı etkinlikler yaparak çocuklarla konuşun.**

Motor Gelişimi Desteklemek İçin;

- Hoplama, zıplama, tırmanma, atlama gibi hareketlerine dışarıda ve evde izin verin.
- Fiziksel hareketi hayatının bir parçası haline getirmesini sağlayın.
- Düzenli fiziksel etkinliklere katılarak çocuğa örnek olun.
- Hareketini arttırmak için yaşına uygun olarak çeşitli materyaller sunun.
- Güzel havalarda ailece açık alanlara, parka, pikniğe gidin.
- Daha az televizyon seyretmesini sağlayın.
- El ve parmaklarını geliştirecek materyaller verin (makas, kâğıt, kalem, boya kalemi, oyun hamuru, fermuar,bağcık, boncuk).
- Kendi kendine giyinmesi, ayakkabılarını bağlaması, yemeğini yemesi vb. etkinliklerde ona fırsat verin.

Çocukların Sorularını Cevaplarken Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar;

- Çocuğun sorduğu sorulara mutlaka cevap verin.
- Çocuğun sorularına yaşına uygun ve sorduğu kadarıyla cevap verin.
- Çocuğun sorularına doğru ve basit cevaplar verin.
- Doğal ve rahat bir ifade tarzı içinde cevap verin.
- Çocuğun sorduğu soruları cevaplarken resimlerden yararlanın.
- Çocuk soru sorduğunda cevaplamak için kendinizi hazır hissetmiyorsanız, soruyu daha sonra cevaplamak üzere erteleyin.

Cinsel Eğitim Sayesinde ocuklar;

- Doğru bilgiler öğrenir. Farklı kişilerden aldıkları ve bazen de birbiriyle çelişkili olabilecek bilgileri/mesajları daha iyi anlar.
- Vücutun yapısını ve cinsel organların görevlerini öğrenir.
- Kadın veya erkek olmakla ilgili duyguları, değer ve tutumları öğrenir.
- Kendi bedeni üzerinde söz sahibi olabilir ve bedenini yabancılardan korumayı öğrenir.
- İstemediği şekilde kendine yaklaşanlara “hayır” demeyi öğrenir.
- İstismar sayılabilecek ya da tehlikeli olabilecek durumları tanıyıp onlardan kaçınmayı öğrenir.

Çocuklara Sorumluluk Verirken Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar;

- Sorumlulukların çocuğun yaşına ve yeteneklerine uygun olmasına dikkat edin.
- Ev ile ilgili işleri kendisinin seçmesine ve karar vermesine yardım edin.
- Sorumluluk iki kardeş arasında paylaşıyorsa, dağılımın eşit olmasına dikkat edin.
- Sorumlulukları cinsiyet ayrımı yapmadan paylaşın.
- Sorumlulukların / işlerin nasıl yapılması gerektiğini öğretin.
- Ev işleri ile ilgili sorumluluklarda söz ve davranışlarınızla örnek olun.
- Sorumluluk aldığı işleri tamamladığında takdir edin.
- Sorumlulukların yerine getirilmesinde anne baba desteğinin önemli olduğunu unutmayın.
- Çocuğun sorumluluklarını yardım amacıyla siz yapmayın, kendisinin yapmasına fırsat verin.

3-4 yaş aralığındaki çocuk giysilerini kendi başına giyip çıkartabilir, ellerini kendi başına yıkayabilir, dişlerini kendi başına fırçalayabilir. Nitelikli erken eğitim, çocuğun özbakım becerilerini geliştirmesini sağlar.

Kazaları Önlemek İçin;

- **Çocuğun yaşadığı çevreyi kontrol altına almalıyız.**
- **Çocuğa yapmaması gerekenleri nedenleriyle açıklamalıyız.**
- **Çocuğa kendini koruyabilmesi için gerekli bilgi ve becerileri öğretmeliyiz.**
- **Çocuğu evde tek başına bırakmamalıyız.**

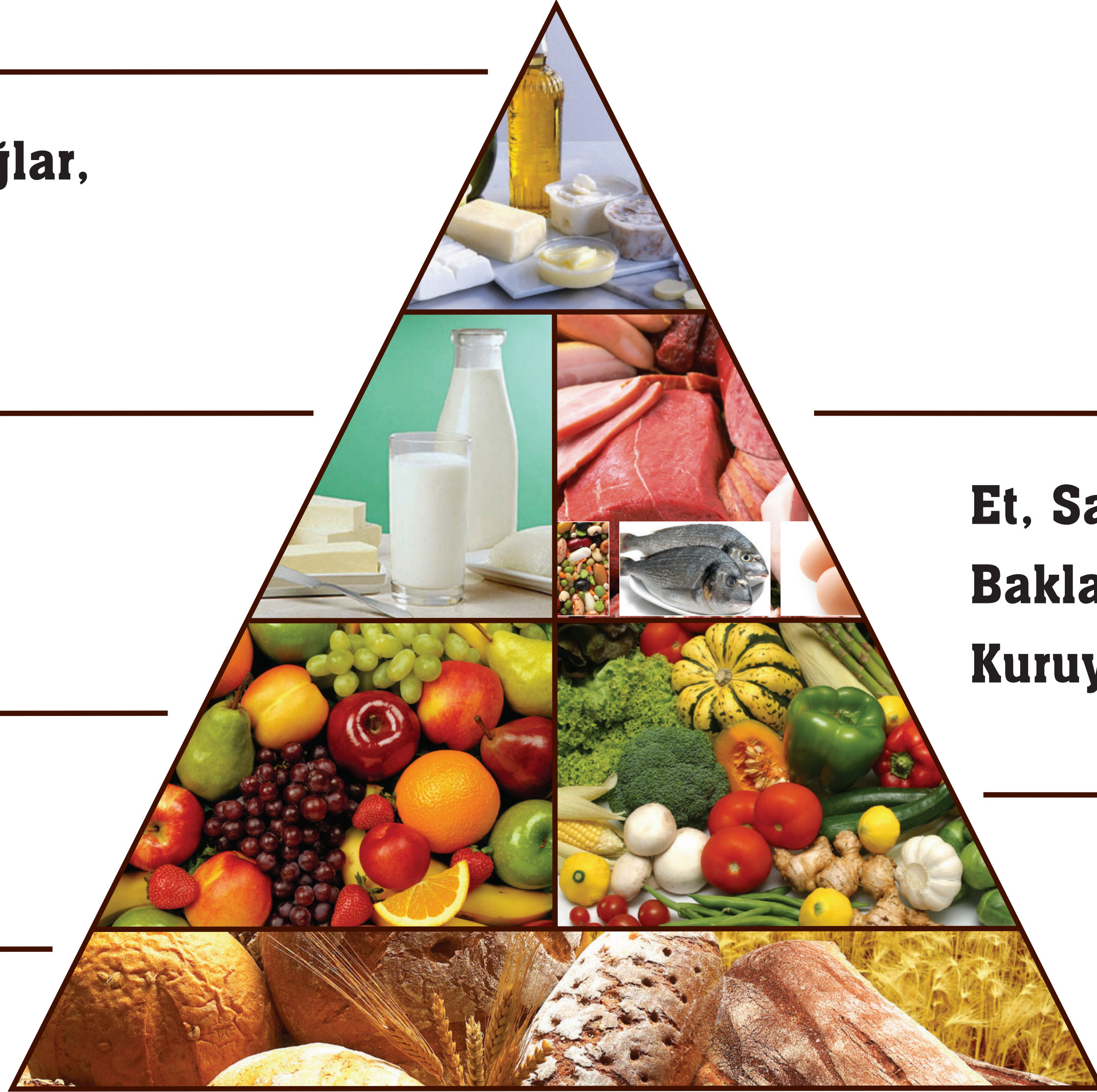

**Katı ve Sıvı Yağlar,
Tatlılar**

**Süt, Yoğurt ve
Peynir Grubu**

Meyve Grubu

**Ekmek,
Pirinç,
Makarna**

**Et, Sakatat, Balık,
Baklagiller, Yumurta,
Kuruyemiş Grubu**

Sebze Grubu

Oyun, Çocuğun Tüm Gelişim Alanlarını Destekler.

Çocuk Oyunla Neler Kazanır?

- Evinde ve çevresinde olup bitenleri fark eder. Düşünmeyi ve kendi başına karar vermeyi öğrenir.
- Oyun oynarken mutlu olur.
- Kendi yaşantısını oyuna yansıtarak rahatlar.
- Yeni beceriler kazanır.
- Hayal gücünü geliştirir.
- Oynadığı kişilerle beraber olmayı, onlarla paylaşmayı ve konuşmayı öğrenir.
- Toplumsal kuralları öğrenir. Başkaları ile iletişimde gerekli olan becerileri kazanır.
- Problem çözme becerisi geliştirir.
- Günlük yaşamda gördüklerini duyduklarını dener.
- Öğrendiklerini oyun ile pekiştirir. Çevresinde duyduklarını, gördüklerini oyunda canlandırması öğrenmeyi kalıcı hale getirir.
- Kendisine yapılmasını istediği ya da yapılmasını istemediği şeyleri oyunlarında canlandırır.

Çocuğu Okula Hazırlamak İçin;

- Okul başlamadan önce çocukla yapılan etkinlikler ile ilgili olumlu deneyimler paylaşılmalıdır.
- Çocuk okul öncesi eğitim almalı ya da evde eğitim etkinlikleri ile okula hazırlanmalıdır.
- Evde çocuğun ders çalışabileceği bir ortam oluşturulmalıdır.

Okula Hazırız...

- Çocuk okula ilk başladığında evde çalışırken anne baba da bir işle meşgul olmalıdır. Böylece çocuk evde tek çalışan kişi olmadığını görüp rahatlar.
- “Okulumuz, öğretmenimiz” gibi ifadeler yerine “okulun, öğretmenin” diyerek bu sürecin onun sorumluluğu olduğu fikri benimsetilmelidir.

Öğretmen ve Okul ile İletişime Geçme Yolları...

- Okuldaki veli toplantılarına düzenli olarak katılmak,
- Öğretmenle yüz yüze ya da telefonla görüşmek,
- Okulda gönüllü olarak farklı etkinliklere katılmak,
- Okulda, öğretmenin gün içinde destek istediği eğitim etkinliklerine yardımcı olmak,
- Aile destek programları ve sohbet toplantılarına katılmak,
- Okulun, Okul - Aile Birliğinde yer almak,
- Sınıfların materyal ihtiyacını karşılamada öğretmene veya idareye el emeği ile yardımcı olmak,
- Öğretmenin gerek gördüğü durumlarda görüşmelere katılmak.

İHMAL TÜRLERİ

ÖZ BAKIM

- Özensiz ve mevsimine uygun olmaya şekilde giydirme,
- Bebeğin altını bilerek zamanında değiştirmemek,
- Olanakları elverdiği halde bebeği eksik ve yetersiz besleme,
- Çocuğu ona bakmaya elverişli olmayan kişilere teslim etme.

EĞİTİM

- Okula göndermeme,
- Kız çocuklarını okutmama,
- Çocuğun okulu ile ilgilenmeme,
- Özel gereksinimli çocuklara gerekli imkânı sağlamama,
- Çocukların farklı ilgi ve yeteneklerini desteklememe.

BARINMA

- Çocuğu uygunsuz tehlikeli yerlerde barındırma,
- Çocuğun yaşadığı yerle ilgili güvenlik önlemlerini almama,
- Evde yalnız bırakma,
- Çocuğu sokağa terk etme.

SAĞLIK VE TIBBİ BAKIM

- Sağlıklı ve temiz bir ortam sağlamama,
- Hastalığın tedavisi için gerekli olan ilaçları ve beslenme koşullarını sağlamama,
- Aşılarını yaptırmama,
- Hastalandığında doktora götürmeme,
- Çocuğun yanında sigara içme.

SEVGİ - İLGI

- Uygun şartlar olduğu halde çocukla birlikte vakit geçirmeme,
- Sevgi ve ilgi göstermeme,
- Çocuğu dinlememe,
- Çocuğu yakınlarından ve akranlarından ayırma,
- Çocuğu uzun süreli televizyon karşısında bırakma.

FİZİKSEL

DUYGUSAL

**ÇOCUK
İSTİSMARI
TÜRLERİ**

CİNSEL

EKONOMİK

**Ben zihinsel engelliyim.
Biraz yavaş öğrenirim.**

**Ben üstün yetenekliyim.
Çabuk ve kolay öğrenirim.**

**Ben işitme engelliyim.
Ben de öğrenebilirim.**

**Ben görme engelliyim.
Braille alfabesi ile okuyup
yazabiliyorum.**

**Ben fiziksel engelliyim.
Tek başıma hareket
edemiyorum.**

**Ben Down Sendromluyum.
Dikkat sürem kısa belleğim
zayıftır.**

**Biz Otizmliyiz.
Kendi dünyamızda yaşarız.
Göz göze gelmekten
ısrarla kaçınırız.**

Bir Farkla Sizin Gibiyiz.